

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 16. maja 1933.

Štev. 57.

Obrestno mero treba znižati

Ni skoraj zborovanja trgovcev, ne se stanka industrijcev, ne zbora obrtnikov in ne skupščine naših gospodarskih organizacij, da se ne bi z vso odločnostjo zahtevalo znižanje obrestne mere. In bilo bi čudno, če se ta zahteva ne bi povdarjala s takšno odločnostjo, kajti višina obrestne mere je v veliki meri merodajna za rentabilnost podjetij. Posebno pa v časih, kakršni so sedanjí, ko je vsled silno zmanjšane kupne moči prebivalstva padla potrošnja do skrajnosti in se je temu primerno morala znižati tudi produkcija. Pri tako skrajnem obratovanju morejo podjetja vzdržati le na ta način, da so do skrajne možnosti znižala produkcijske in režijske stroške, med katerimi zavzemajo važno mesto tudi obresti za prejete kredite.

To nujno potrebo znižanja obrestne mere so spoznale že skoraj vse države in vse lansko leto smo neprestano čitali, kako so v drugih državah znižale obrestno mero emisijske banke. Zgledu tujine no mero slediti tudi mi, če iz razloga, da obvarujemo konkurenčno sposobnost domačih podjetij. Kajti kako naj konkurirajo domača podjetja s tujimi, kako naj konkurirajo naš izvoznik s tujimi, če pa mora plačevati kredit dva do trikrat dražje od tujega! A brez kredita ne more biti skoraj noben podjetnik in noben izvoznik. Če torej hočemo, da bo naš podjetnik uspeval, da se bo domača industrija razvijala, da bo naš izvoz mogel, potem moramo tudi ustvariti domači industriji in domačemu izvozu pogoje za obstoj. Zato mu moramo omogočiti prav tako cenen kredit, kakor ga uživa tuji industrijalec in tuji izvoznik.

Brez vsega pa je jasno, da bodo vse zahteve po znižanju obrestne mere le udarec po vodi, dokler ne bo znižala obrestne mere tudi naša Narodna banka, ki je po svojem stališču, po svoji moči in svojih denarnih privilegijih naravnost poklicana, da vodi vso našo kreditno politiko. Narodna banka mora dati kot prva dober zgled, ona mora omogočiti drugim denarnim zavodom, da sledi njenemu primeru, kajti drugače je zmanjšan prizadevanje, da bi se s pocenitvijo kredita oživilo naše gospodarsko življenje. Zato je nad vse pozdraviti, da je pričelo ljubljansko »Jutro« energično kampanjo za znižanje obrestne mere Narodne banke. Njegovi argumenti so tako prepričevalni, da ne potrebujejo nobenega dostavka in da je vsak ugovor proti njim neimogoč.

Le na neki drug moment bi še opozorili. Opetovano se je že povdarjalo, kako je nujno potrebno, da zavlada med ljudmi zopet optimizem, če hočemo, da pridemo iz gospodarske krize. Prav tako pogosto se je tudi že povdarjalo, da bi že davno zavladal ta optimizem, če bi ljudje videli, da najdejo njih prizadevanja na omiljenem sedanjem krizi dober odmev na odločujočih mestih. Z znižanjem obrestne mere Narodne banke bi bila dana prilika, da se dokaže ljudem, da njih prizadevanja niso zaman in z znižanjem obrestne mere Narodne banke bi se hipoma dal optimizmu tako mogočen podnet, da bi ta pričel oživljati vse naše narodno gospodarstvo. Hipoma bi bila spremenjena kalkulacija v vseh naših gospodarskih podjetjih, ker z znižanjem obrestne mere bi mogli naši podjetniki izdelovati blago ceneje in s tem tudi povečati njihov odjem, naši izvozniki plačevati boljše cene, a tudi izvažati več blaga, skratka, vsa naša gospodarska situacija bi se ugodno spremenila.

Na ta način bi bila ustvarjena prva podlaga za obnovo zaupanja, ker bi se povsod oživilo obratovanje, ker bi poživljenje vsega gospodarskega življenja pričalo, da se je zboljšanje pričelo. Obnovev zaupanja pa pomeni rešitev finančne kri-

ze, pomeni prvi korak k normalnemu poslovanju našega denarništva.

Nujna dolžnost Narodne banke je zato, da obrestno mero zniža in povzroči s tem splošno pocenitev kredita v vsej Jugoslaviji. Države, ki so znane po svoji kapitalni moči, so znižale obrestno mero, pa je ne bi mi, kjer se vsak dan bolj občuti pomanjkanje kapitala. Ne bomo se primerjali z državami, kjer je doma veliki kapital in kjer znaša obrestna mera 2 in 3 odstotke, toda če je mogla rumunska Narodna banka znižati obrestno mero od 7 na 6, poljska od 7 in pol na 6, avstrijska od 6 na 5, madžarska od 5 na 4-5 in češko-slovaška od 4 in pol na 3 in pol odstotka,

bi mogli tudi mi znižati obrestno mero in ne trpeti, da imata višjo obrestno mero le še Bolgarska in Grška, ki sta znani po svoji težki finančni situaciji. Za zaradi ugleda države bi morala naša Narodna banka znižati obrestno mero.

O naši gospodarski in finančni krizi se je že toliko razpravljalo, da je čas, da se preide k pozitivnim dejanjem. In eno takšnih nesporno pozitivnih dejanj je znižanje obrestne mere Narodne banke, ker o njeni potrebi tega znižanja je soglasno prepričanje vse naše gospodarske javnosti. Če ta soglasnost je dovolj velik razlog za znižanje in zato naj Narodna banka zniža svojo obrestno mero!

Ureditev kreditnih odnošajev

Anketa posvetovalnega odbora za denarstvo v Ljubljani

Kakor smo že poročali, je po posvetovanjih v Beogradu in Zagrebu prišel v petek v Ljubljano posvetovalni odbor za denarstvo pri trgovinskem ministrstvu, da zasliši tudi naše gospodarske ljudi o njih mnenju glede rešitve sedanje finančne krize. V Ljubljano so prišli ti člani posvetovalnega odbora: predsednik odbora in gen. tajnik beogradske borze dr. Milan Radosavljević, vladni komisar pri Narodni banki Dostanić, predsednik Hrvatske kreditne banke v Zagrebu dr. Vrbanić, generalni tajnik Zveze denarnih zavodov in zavarovalnic v Zagrebu dr. Miljenko Marković in dr. Milko Brezigar. Anketa, ki jo je dobro pripravila Zbornica za TOI, se je vršila v prostorih Zbornice za TOI in je trajala vso soboto. Posvetovalni odbor je zaslišal zastopnike naših denarnih zavodov, združenstva in trgovine ter sprejel vse njih želje in predloge. Ker je z anketo v Ljubljani dovršil posvetovalni odbor zaslišanje gospodarskih krogov, bo sedaj na podlagi svojega načrta ter nasvetov in predlogov, ki jih je prejel na anketah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, podal vladi podrobno poročilo o naših finančnih vprašanjih ter tudi svoje predloge, kako priti iz današnjega težkega finančnega stanja.

— Ljubljanski gospodarski in finančni strokovnjaki ter interesi so imeli po več prejšnjih sestankih v petek zvečer v Zbornici še poseben sestanek, da nastopijo pred posvetovalnim odborom čim bolj enotno. Na petkovem sestanku je bilo doseženo v vseh vprašanih soglasje in predsednik Zbornice Ivan Jelačin je bil pooblaščen, da izroči posvetovalnemu odboru spomenico s skupnimi načelnimi predlogi slovenskih gospodarskih krogov. Nadalje je bil predsednik Jelačin pooblaščen, da to spomenico podrobneje utemelji in po potrebi tudi pojasni posamezne točke. Predsednik Jelačin je te sklepe izvršil in obširno pojasnil stališče slovenskih gospodarskih krogov, nakar je posvetovalni odbor zaslišal še posamezno vse od njega k posvetovanju povabljenih zastopnikov slovenskega gospodarstva. Posvetovanja so trajala do 9. zvečer in so se izčrpno obravnavala vsa aktualna vprašanja.

Drugi dan so se člani posvetovalnega odbora odpeljali v Zagreb in Beograd, kjer se bo še ta teden vršila seja posvetovalnega odbora, na kateri se bo proučil ves material, ki so ga dale ankete.

Za kolektivno organizacijo izvoznikov

Vedno jasneje se opaža, da se v vsem svetovnem gospodarstvu vedno bolj uveljavlja tendenca po koncentraciji. Ta tendenca je zlasti narasla vsled prizadevanja, da se s pravilno razdelitvijo produkcije odpravi preobilica blaga in s tem zboljšajo cene. Na drugi strani pa tudi organizacije konzumentov vedno bolj krepe tendenco koncentracije, ker se morejo samo na ta način povrniti stroški produkcije. Koncentracija je torej zahteva časa v vsem gospodarstvu in kdor noče zaostati, mora to zahtevo upoštevati. Tako tudi izvozniki.

Že g. Gerželj je v svojih člankih nujno opozarjal lesne producente in trgovce, da se združijo v večjih podjetjih, da s tem povečajo svojo kreditno sposobnost in pocene režijske stroške. Združeni v večjih podjetjih pa se bodo tudi lažje uveljavili na velikih trgih, ker bo njih konkurenčna sposobnost večja. Tudi g. A. G. je v svojih člankih o izvozu našega sadja opozarjal na veliko škodo, ki jo povzroča neorganiziranost naših izvoznikov, ker nimajo ti niti enotnih cen niti se ne znajo oprostiti te grde navade, da drug drugemu kvirajo cene. Sedaj opozarja tudi v »Novostih« dr. Tomičić, ravnatelj Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. V svojem članku pravi med drugim:

Razmere na naših zunanjih konzumnih trgih zahtevajo zaradi deviznih omejitev in uvoznih kontingentov od naših izvoznikov, da spremenijo svojo metodo dela. Do skrajnosti individualistične metode se ne morejo še naprej vzdržati, ker je proti skupnim težkočam potrebno tudi skupno delo.

Še par mesecev pa smo pred izvozno sezono, a za mnoge naše pridelke niti ne

vemo, če jih bomo mogli letos prodati na istih trgih ko lani. Kajti med tem so se spremenili trgovinsko-politični odnošaji in negotovo je, če jih bo mogoče urediti do izvozne sezone.

To narekuje našim izvoznikom, da so bolj aktivni, ker drugače ne bodo ohranili svojih pozicij na tujih trgih. V zadnjih mesecih se je za naše pridelke odprlo več novih trgov, naši izvozniki pa so gledali le na to kako bi vsak sebi zagotovil čim večji odjem na tem trgu, mesto da bi se vsi med seboj dogovorili. Začeli so se medsebojno pobijati z rušenjem cen in ker so s tem uničili kapaciteto trga, povzročili, da so na vse zadnje izgubili ves trg. To so napake, ki jih delajo naši izvozniki, ker mislijo, da so še vedno stari časi, ko je bilo mogoče imeti uspeh s takšnimi metodami. Še danes govore o edino odrešujoči svobodni trgovini, ki bi mogla odpraviti vse težave. To stališče je sicer samo po sebi pravilno, le da mi ne moremo diktirati zunanjem trgom, da se po tem ravna.

Vsak naš izvoznik mora danes računati z novim stanjem. Prav tako pa mora tudi znati, da zapreke v mednarodni trgovini niso nastale kot posledica naših carinsko-političnih odredb, ker je znano, da vodi naša država vseskozi samo defenzivno trgovinsko politiko. Edina obramba za naše izvoznike proti tem novim metodam je samo njih kolektivna organizacija. Skupna prodaja blaga, enotne cene, skupna propaganda na starih in novih tržiščih, skupno delo, da se osvoje ta tržišča, skupni dogovori o razdelitvi količin za posamezne trge, samo na ta način morejo izvozniki imeti uspeh in se izogniti nevarnosti, da s škodljivo medsebojno konku-

renco porušijo kapaciteto tujega trga in s tem popolnoma izgube ta trg.

Državna oblast bo zadovoljna, če se izvede ta kolektivna organizacija izvoznikov v okviru njih inicijative. Dolžnost države bo samo ta, da z zakonodajnimi in upravnimi odredbami podpre to prizadevanje izvoznikov in da s tem okrepi njih solidarnost ter da izključi od izvozne trgovine one nelegalne elemente, ki vsako leto s svojim nesolidnim delom škodujejo našemu izvozu na tujih trgih.

Smatram za svojo dolžnost, da opozorim na vse to izvoznike že par mesecev pred pričetkom izvozne sezone, da nas izvozna kampanja ne bi našla zopet nepripravljene in da bi se znali pravočasno organizirati za premaganje vseh težkoč, ki se bodo pojavile.

Industrija Vardarske banovine

Inspektor dela pri upravi Vardarske banovine, naš rojak inž. Ivan Šorli je pred kratkim podal pregled o industriji in socialnih razmerah. Iz pregleda posnemamo, da ima Vardarska banovina 600 podjetij z motornim pogonom, od teh 200, ki se jim priznava značaj industrije. Skupaj zaposlujejo ti obrati 20.000 delavcev, a kapaciteta strojev znaša 17.000 KS. Značilno pa je, da se v obratih združujejo moderni stroji z najbolj starinsko okolico, ki se ne ravna po nikakih higienskih predpisih.

Banovina nima pogojev za razvoj velike, eksportne industrije, zelo važna pa lahko postane njena industrija za vso državo, posebno za jug. Edino rudarstvo bi se ob potrebnem velekapitalu moglo dvigniti do svetovnega pomena; nastalo pa je doslej šele kakih 30 malih podjetij in do elektrifikacije dežele tudi ni upanja, da bi se dosedanjí razvoj industrije pospešil.

V letu krize 1932. je nastalo samo 8 novih podjetij, odjavilo pa se jih je 30. Te izpremembe so neznatne in se na trgu ne izražajo, povečalo pa se je število brezposelnih za 354 delavcev in 150 delavk. V istih mesecih lanskega leta je bilo 20 tisoč brezposelnih. Glavni problem industrije je čezurno delo, tako da o zmanjšanju delovnega časa ni govora, niti ne dobivajo delavci za nadure doplačila. Doslej imajo prijavljenih 193 sporov. Enako zanemarjena je higienska zaščita dela. Dosedanje zboljšanje je še neznatno. Lani je inspekcija našla 753 nedostatkov. Posebno so zaostale pekarne, ki poslujejo navadno v podzemlju, brez prave ventilacije in svetlobe. Nič boljše ni s kinematografi. Često se uporabljajo zgradbe, ki še niso dozidane. Pri gradnji železnice Veles-Prilep je napačno podkopavanje zahtevalo štiri smrtno žrtve in 3 ranjence. Električni vodi se polagajo navadno brez strokovnega nadzora in dogajajo se zaradi tega nesreče. V letu 1932 je prijavljenih 164 nesreč, od teh 7 smrtnih in 27 težkih.

Industrija zaposluje približno 6000 delavcev in delavk, toda z velikimi izpremembami. Ekonomske razmere delavstva so skrajno slabe. To povzroča velika brezposelnost, ki vpliva tudi na plače zaposlenih in je tako danes delovna sila cenejša kakor pa l. 1918. Kljub temu pa moremo reči, da je delavstvo v zadnjih desetih letih v južni Srbiji bolj napredovalo nego v vseh petih stoletjih od Kosova do konca svetovne vojne, kar najbolj točno označuje pomen življenjskega nivoja na jugu za vso našo državo.

OPTIMIZEM JE ZAVLADAL V AMERIKI

Ameriko je zagrabil val optimizma. V zadnjih dveh tednih so začela delati mnoga industrijska podjetja, nekateri podjetniki pa so povišali svojim nameščencem plače. To povišanje se je zgodilo v mnogih industrijskih središčih. Nad 50.000 delavcev je bilo deležnih teh povišanj. Ford je zopet razvil živahno propagando za svoje avtomobile. Izjavil je, da veruje v nov gospodarski napredek, ki bo na vsak način napravil bodočnost lepšo od sedanjosti.

Vprašanje tujih nameščenec

V zadnjem času se zopet vedno bolj pogosto ponavljajo zahteve, da je treba odstraniti vse nepotrebne tuje nameščenice in na njih mesto nastaviti domače ljudi. Nobenega dvoma ni, da so te zahteve v velikem oziru upravičene, dostikrat pa so tudi izrečene brez pravega povdarka in zato tudi nimajo pravega uspeha. Jasno pa je, da je treba to vprašanje razmotrivati z vso objektivnostjo, zlasti še, ker more drugače povzročiti tudi neprijetne posledice v tujini in zato objavljamo članek, ki ga je o tem vprašanju napisal in objavil v »Trgovinskem glasniku« tajnik Centrale industrijskih korporacij Pera Blašković in ki pravi v glavnem:

Kardinalna napaka je, če se govori o zaposlitvi nepotrebnih tujih nameščenec v zvezi z našo domačo industrijo, ker ta zaposluje v vsem komaj 0-6 odstotkov tujcev. Tujci, ki so pri nas nameščeni, se dele v te skupine:

1. Tujci, ki so prišli v našo državo, da montirajo stroje ali da izvrše potrebna popravila. Ti so plačani navadno od tujih fabrik in ne spadajo v število pri nas zaposlenih tujcev. Njim tudi ni potrebno nobeno posebno dovoljenje za bivanje v naši državi, ker navadno najkrajše v treh mesecih zapuste našo državo.

2. Večina tujih delavcev ima začasno dovoljenje za zaposlitev v naši državi. Dovoljenje jim je izdano na temelju izjave borcev dela in Delavske zbornice,

Adria prasek je boljši

da delavcev enake strokovne kvalifikacije ni v državi. Šele po tej izjavi jim izda upravna oblast dovoljenje za bivanje v državi. V to skupino spadajo tudi tako imenovani zastopniki tujega kapitala. Pri reševanju njihovih prošelj se upošteva uverenje tuje gospodarske zbornice, da ima v to ali ono jugoslovansko podjetje investirani tuji kapital zaupanje v dotičnega zastopnika.

3. V to skupino štejemo tujce, ki imajo obrtno dovoljenje. Od zedinjenja ima ministrstvo za trgovino pravico, da izdaja takšna dovoljenja tujcem in zato je njihovo število veliko.

4. Zelo veliko je število tujcev, ki delajo v Jugoslaviji edino na podlagi dovoljenja policije, da smejo bivati v državi, a brez dovoljenja zaposlitve s strani inspekcije dela ali ministrstva za socialno politiko.

5. Tujci, ki so bili nastavljeni v naši državi pred 14. junijem 1922 in ki po zakonu o zaščiti delavcev § 103 imajo stalno dovoljenje za zaposlitev. Število teh tujcev je največje.

6. Enako je veliko število češkoslovaških državljanov, ki so imeli dovoljenje za zaposlitev na dan sklenitve trgovinske pogodbe med našo državo in Češkoslovaško, t. j. na dan 26. novembra 1929.

7. Končno je navesti pod to točko tuje državljane naše narodnosti, ki so večinoma iz Primorja in Avstrije. Sem je treba pristeti tudi ruske emigrante. Število tujcev se dostikrat kaže tudi večje vsled tega, ker je naša domača industrija najbolj razvita v obmejnih krajih in zato zaposluje tudi Nemce in Madžare, ki so sicer naši državljani, čeprav niso jugoslovanske narodnosti.

Polikusi ministrstva za socialno politiko, da dobi pravo število tujih nameščenec, so bili dosedaj brezuspešni. Dosedaj zbrani podatki so neuporabljivi, ker so spravljeni vsi nameščenici preje nastetih skupin pod en klobuk in k njim pristeti tudi jugoslovanski državljani tuje narodnosti. Zato je potrebno, da se najprej dobi dober statističen material in da se na podlagi njegovih podatkov napravi načrt za odpravo nepotrebnih tujih nameščenec. Na račun domače industrije pa pridejo samo tuji nameščenici, ki so navedeni pod točko 2 in še njih strokovno kvalifikacijo in neadekvatnost morajo ugotoviti borze dela in druge delavske in delodajalske organizacije.

Industrija zaposluje samo tehnično visoko kvalificirane strokovnjake, ki so za obratovanje neizogibno potrebni in ki omogočajo, da se poleg njih zaposli še večje število domačih delavcev, ker se drugače gotova vrsta dela sploh ne bi mogla vsiti. Industrija ne zaposluje tujih nameščenec brez potrebe, tudi zato ne, ker so navadno dražji, a industrija

gleda na to, da zmanjša produkcijske stroške in s tem poveča svojo konkurenčno sposobnost. Danes so zaposleni v domači industriji že mnogi domači inženirji in mlajši tehnični uradniki in naše gospodarske organizacije delajo stalno na to, da s priporočili povečajo število zaposlenih domačih ljudi.

Pri tem pa se ne sme prezreti niti okoliščine, ki se v javnosti iz demagoških ozirov dostikrat zamlčuje. To je strokovna sposobnost domačinov. Poleg domačih nameščenec, ki so s svojo sposobnostjo in uporabnostjo popolnoma nadomestili in izpodrinili tujega nameščenca, je tudi dosti ročnih in duševnih delavcev, ki zahtevajo namestitev brez vsake ali zadostne strokovne kvalifikacije. Tako na primer imamo polno strojepisk, ki nimajo niti osnovnih pojmov o srbohrvaščini, kaj šele o tujih svetovnih jezikih. Kot stenografi se dostikrat ponujajo takšni, ki ne morejo slediti nobeni količini bolj živahni debati.

Tudi vse druge države se trudijo, da čim bolj omeje število tujih nameščenec. Turčija in Francija izvajata to akcijo po načrtu. Tudi pri nas bi se mogla izvesti silna akcija in prepričani smo, da bi se naša domača industrija kar oddahnila. Pri nas je vse polno tujih tujcev nameščenih le na podlagi policijskega dovoljenja za bivanje v državi. Toda takšno dovoljenje se izdaja le ljudem, ki nič ne delajo, ki trošijo v državi denar. S takšnim dovoljenjem bi smeli bivati pri nas le turisti.

V dnevnih listih se mnogo pretirava. Tako trdi inž. Maksimović iz Skoplja, da je v Jugoslaviji 2500 nezaposlenih inženirjev, a da je zaposlenih 1000 tujih inženirjev. To je pesem. Zlorabe v resnici obstoje in sicer največ v Beogradu in Zagrebu. V večjih hotelih so natakarji in garderobierke tujke. Pri bogatih rodbinah so redno tuje guvernante. Po vaseh pa sploh ni nobene kontrole nad tujci. Če gre za Amerikance, Francoze ali Angleže, je upravna oblast naravnost neverjetno obzirna. Z intervencijami pa je poleg tega mogoče le prepo-gosto doseči dovoljenje za zaposlitev tujca.

Po raznih birojih in bankah se sprehajajo tujci brez strokovne kvalifikacije pod pretvezo, da so zaupniki tujega kapitala. Na drugi strani pa se delajo težave dostikrat zastopnikom tujega kapitala, ki so obenem strokovnjaki in ki so prinesli v državo tuji kapital in tu ustanovili fabriko, ki jo vodijo. Tako so n. pr. Penkala fabrike v Zagrebu izde-

Adria prasek je boljši

lovale posebno »Penkala« tinto, za katere izdelovanje je imel potreben recept neki Švicar. Temu Švicarju se je delalo toliko težav, da se je vrnil v Švico in tako se sedaj ta tinta uvaža k nam, mesto da bi se izdelovala pri nas.

Aktivnost naše zunanje trgovine moramo doseči le s pomočjo naše domače industrije. Če proučujemo uvozno statistiko, potem vidimo, da je prenehal uvoz cele vrste predmetov, kakor hitro jih je pričela izdelovati domača industrija. Pri tem pa je tudi število nameščenec vedno manjše tudi v fabrikah, ki so nastale šele pred kratkim časom. Tako je minilo komaj leto dni, odkar sta bili začeli poslovati fabrika za steklo v Pančevu in fabrika radiatorjev v Vel. Bečkereku. Pri prvi fabriki je bilo zaposlenih v začetku 42 tujih nameščenec, danes so samo še štiri. Fabrika radiatorjev pa je imela prvotno zaposlenih 27 tujcev, a danes jih ima še sedem. Naša industrija se sorazmerno hitro nacionalizira, priznamo pa, da se pri nekaterih podjetjih to ne godi. Da pa se pravilno reši vprašanje nameščenja tujcev v naših podjetjih, bi bilo treba storiti tole:

1. Sestaviti natančno statistiko tujih nameščenec po skupinah, kakor smo jih navedli v začetku tega članka.
2. Po načrtu odpravljati nepotrebne tujce.
3. Revizijo izdanih obrtnih dovoljenj tujcem.
4. Zakonska sprememba odredbe, da imajo tujci, ki so bili v Jugoslaviji pred 14. junijem 1922, trajno dovoljenje za bivanje in za nameščenje.
5. Revizija trgovinske pogodbe s Češkoslovaško glede češkoslovaških držav-

ljanov, ki so bili na ozemlju Jugoslavije dne 26. novembra 1929.

6. Večja rigoroznost pri reševanju prošelj za podelitev državljanstva in prepoved intervencij.

7. Pregled in stroga kontrola nad vsemi dovoljenji, ki so jih izdale upravne oblasti in prepoved naselitve brez dovoljenja za namestitev.

8. Pomnožitev osebja pri inspekciji dela, da bo mogla ta bolj vsiti kontrolo nad podjetji.

9. Uveljavljenje novega pravilnika o zaposlitvi tujcev s strožjim postopanjem.

10. Pri ministrstvu za socialno politiko združiti posle izseljevanja in vse-ljevanja.

DNEVNI RED KONFERENCE MALE ANTANTE

Kakor smo že poročali, se vrši koncem tega meseca v Pragi konferenca Male antante, ki bo razen zunanje-političnim vprašanjem posvečena zlasti tudi gospodarskim. Tako se bo na konferenci razpravljalo o ožjem sodelovanju držav Male antante na gospodarskem in finančnem polju. Ne bodo pa še sprejeti definitivni sklepi, temveč se bo predvsem razpravljalo o programu, ki bo predložen gospodarskemu svetu Male antante. Gospodarski svet Male antante bo sestavljen tako, da bo vsaka država imenovala poseben gospodarski odbor, v katerega bodo imenovani zastopniki interesiranih ministrstev. Ta odbor bo potem sestavil program o gospodarskem in finančnem sodelovanju držav Male antante. Končno se bo na konferenci v Pragi razpravljalo tudi o vprašanjih, ki so na dnevnem redu londonske svetovne gospodarske konference.

Pomudbe, poupraševanja

Tvrdba Lambros Hadjiadam, Candia (Kreta), išče zastopnika v Dravski banovini za kolonialno blago, zlasti rozine. Interesentom se je obrniti direktno na prej navedeno tvrdo.

Izvoz bukovine v Italijo. Tvrdba Alessandro del Torso, industrija in trgovina z lesom, Udine, Cas. post. 3, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi producenti bukovine lesa. Interesentom se je direktno obrniti na prej navedeno firmo.

Razstave sejmi

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem XIII. Ljubljanskem velesejmu od 3. do 12. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madžarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamožernice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobili, motorji in električnim tokom.

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pra-
žene kave, mletih dišav
in rudninske vode.

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

Adria prasek je boljši

Po svetu

Narodno-strokovna zveza je proslavila v soboto in nedeljo z velikimi in uspešnimi slovesnostmi ter z razvijem prapora svojo petindvajsetletnico. Slovesnosti so se udeležila tudi odposlanstva Češkoslovakov ter naših delavcev na Vestfalskem in Holandskem.

Vse slovenske rezervne oficirje v italijanski armadi bodo degradirali, ker so slovenske narodnosti.

Poostrene disciplinske odredbe so bile izdane za ljubljansko in zagrebško univerzo.

Naš konzulat v San Franciscu je odpravljen. Njegove posle prevzame generalni konzulat v Chicagu.

Proti bivšima uradnikoma Glavnega saveza nabavljajnih zadrug državnih uradnikov v Beogradu se je pričel pred okrožnim sodiščem v Beogradu proces zaradi poverbe nad enega milijona Din.

Štiri milijone dinarjev bo veljala palača Delavske zbornice, ki jo bodo zgradili v Splitu.

Odklonitev Macdonaldovega načrta, da se oborožitev zavezniških držav postopoma zniža, oborožitev Nemčije pa ostane neizpremenjena, je spravila Nemčijo v popolno izoliranost. Vsa Evropa je danes bolj ko l. 1914 proti Nemčiji.

Mir se mora ohraniti za vsako ceno je po nemškem nastopu na razorožitveni konferenci geslo kulturnega sveta.

Angleški vojni minister Heilsham je v zbornici lordov izjavil, da stopi versajska pogodba brezpogojno v veljavo z vsemi svojimi posledicami, če bi se Nemčija pričela oboroževati.

Nemški narod je izbrisal iz svojega besednjaka besedo miroljubnost. Pacifisti niso razumeli stare germanske groze pred smrtjo v postelji. Tako je govoril podkanclar Papen na shodu v Münchenu in naglasil, da bo Nemčija pričela izdelovati še večje kanone, kakor jih imajo drugi.

Nemški parlament je nujno sklican da zavzame svoje stališče z ozirom na situacijo, ki je nastala po nemški sabotaži razorožitvene konference.

Ob priliki proslave 250-letnice osvoboditve Dunaja od Turkov so se vršile na Dunaju velike manifestacije hajmverovcev. Vsi govorniki so poudarjali nujno potrebo, da ohrani Avstrija svojo samostojnost, kancelar Dollfuss pa je končal svoj govor s staroavstrijskim geslom: Avstrija nad vse!

Rajhovske narodno-socialistične ministere je po njih pristanku na letališču pozdravil policijski zastopnik s sporočilom, da ni njihov prihod na Dunaj zaželen, da pa bo za njih osebno varnost preskrbljeno.

Hitlerjevski minister dr. Franek je napovedal ostre represalije nemške vlade vsled neprijaznega sprejema hitlerjevskih ministrov v Avstriji. Med drugim bo baje nemška vlada otežkočila prihod nemških turistov v Avstrijo.

Avstrija je izgnala narodno socialistične voditelje v. Kothena in Kaudersa, ker sta preveč propagirala hitlerjanstvo. Zanimivo je, da je Kauders jugoslovanski državljani.

Avstrijski socialni demokrati so se sedaj po Hitlerjevi zmagi izjavili proti Anshlusu, a tudi proti habsburški restavraciji.

Tudi avstrijski Landbund se je na svojem kongresu v Gradiščanskem izjavil proti Anshlusu.

Nemški socialisti v Gdanskem so se pred sirovim nastopom gdanske policije zatekli v poljsko pošto, ki uživa pravico eksteritorialnosti, in z okna pošte klicali na ulice: »Poljaki! Rešite nas od tega terorja! Poljaki, zahtevajte, da dobi Gdansk mednarodno policijo!«

Nemški filmski tednik so morali v Rumuniji na odločno zahtevo občinstva nadomestiti s francoskim.

Do velikih protinemških demonstracij je prišlo v Jeruzalemu. Policija je le s težavo preprečila, da ni množica zažgala nemški konzulat.

Hitlerjevo očiščenje je v nemški diplomaciji dovršeno in je bil kot zadnji republikanski diplomat odstavljen nemški poslanik v Bernu Adolf Müller.

Vse tri skupine bolgarskih zemljedelcev so načelno pristale, da se združijo v eno politično stranko, Gičov, šef vladnih zemljedelcev, skuša sedaj pridobiti skupino poslancev Markov-Tomov za sebe in jim ponuja eno ministrstvo, ki bi ga odstopili nacionalni liberalci.

Denarstvo

GRŠKI KOMPENZACIJSKI BONI

Trgovinski minister opozarja, da se morejo kompenzacijski boni, ki jih je izdala Grška, uporabiti v plačilo grškega blaga, ki je bilo uvoženo v Jugoslavijo, samo do 15. maja. Samo oni boni, ki so bili izdani med 15. aprilom in 15. majem se morejo uporabiti do 15. junija.

TEČAJI NAŠIH PAPIRJEV V NEW YORKU

	9.5.	2.5.	11.4.	10.5.
	1933	1933	1933	1932
Blair 7%	16.5	16	13.5	35
Blair 8%	17.75	16.75	16.25	38
Seligman 7%	22.5	21.87	15.5	35.5

*

Češkoslovaškega notranjega posojila, ki se bo v celoti uporabilo za investicije, je bilo podpisano že za 1.200 milijonov Kč. Stanje Italijanske banke je bilo dne 30. aprila (v milijonih lirah): zlata rezerva 6.516, (prejšnji teden 6.423), rezerve v devizah 584 (708), portfelj 4.825.4 (4.807.4), predjmi 774.3 (578.7), obtok bankovcev 13.067.3 (12.868.6), dolгови na pokaz 318.7 (350.4), depoi po tekočem računu 869.7 (986.4) milijonov lir.

Stanje Avstrijske banke dne 30. aprila (vse v milijonih šilingih): zlata in devizna podloga 188.6, efektivni portfelj 278.6 (+16.3), obtok bankovcev 911.7 (+93), obveze na pokaz 179 (-73), kritje 17.3% (17.6)%.

Posebni odbor ameriške sekcije v Med. društvu za trgovino je izrazil željo, da izdela mednarodna gospodarska konferenca načrt za stabilizacijo deviz.

Ameriški senat je sprejel sklep, da ameriški delegati predlagajo na londonski konferenci, naj se zopet uporabi srebro kot valutni denar in sicer v razmerju 1:16 v primeru z zlatom.

Ameriško finančno ministrstvo poroča, da bo v najkrajšem času izdalo za poldrugo milijardo dolarskih obveznic, ki se bodo uporabile za javna dela in za sanacijo posameznih podjetij.

Zunanja trgovina

Hrastovih dog je izvozila Jugoslavija v Nemčijo l. 1930 za 217.000 mark, leta 1931 za 119.000 in l. 1932 le še za 19.000 mark.

Zboljšanje poljsko-jugoslovanskih trgovskih odnosov. Direktor varšavskega kompenzacijskega društva dr. Kulkovski je bil v Beogradu, da se poveča poljsko-jugoslovanski trgovski promet. Njegov obisk je bil uspešen in je Jugoslavija v zadnjem času povečala svoj izvoz na Poljsko. Poleg tobaka, češpelj in sadja, je začela Jugoslavija izvažati na Poljsko tudi povrtnino, dočim je Poljska povečala svoj izvoz premoga, železa in zlasti železniškega materiala za Jugoslavijo.

Avstrijske in češkoslovaške železnice so sklenile sporazum, da v svrhu povečanja blagovnega prometa znižajo železniške tarife.

Nazadovanje nemške zunanje trgovine. Nemčija je v letošnjem prvem tromesečju uvozila za 1.076 milijonov mark (v lanskem za 1.243), izvozila pa za 1.189, v lanskem za 1.606 milijonov mark.

Poljska je izvozila v aprilu: pšenice 1.947 (2.177 v marcu), rži 19.262 (5.982), ječmena 8.263 (11.000) in ovsu 534 (598) ton.

Angleški uvoz je znašal v aprilu 51.2 milijona funtov, za 2.5 milijona manj kot v aprilu lani; izvoz pa je znašal 26.4, to je za 8.4 milijonov manj kot lani. Tudi reeksport je padel za 1.1 na 3.5 milijonov.

Cena platine je padla na londonski borzi na 7.5 papirnatih funtov (1.525 Din) za unco (31.1 gramov).

Avstrijske železnice so znižale tranzitne tarife za poljski premog in koks, ki se prevažna v Jugoslavijo in Italijo.

Dr. Ivan Likar:

Davčna vprašanja

Rentnina od eskomptnih obresti

Neka tuzemska tvrdka je plačala inozemski banki za eskomptiranje od inozemskega dolžnika izstavljenice menice eskomptne obresti. Finančno oblastvo je tvrdko pozvalo, da plača od teh eskomptnih obresti rentnino. Tvrdka je vložila zoper drugostopno odločbo finančnega oblastva tožbo na upravno sodišče, ki jo je pa s sodbo F 11/33 zavrnilo kot neosnovano iz teh razlogov:

Po čl. 60 zakona o neposrednih davkih je zavezan rentnini vsak dohodek iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, ki ni zavezan nobenemu drugemu davku na dohodek ali dobiček in se ne smatra za dohodek iz službenega razmerja in tudi ni oproščen plačevanja davka na dohodek ali na dobiček po tem zakonu. Iz čl. 71 odst. III točka 2 zakona o neposrednih davkih pa izhaja, da so tudi eskomptne obresti zavezane rentnini. To določilo namreč pravi, da se rentnina na obresti, ki imajo svoje razmerje o prodajanju menic, ne pobira posredno pri dolžniku. Iz tega določila, ki govori o načinu pobiranja rentnine, torej jasno izhaja, da so tudi eskomptne obresti zavezane rentnini. Kajti če bi zakon stal na stališču, da eskomptne obresti niso zavezane rentnini, bi sploh ne govoril o načinu pobiranja rentnine na te obresti.

Pripominja se, da je avstrijski zakon o osebnih davkih, ki je preje veljal na našem ozemlju, v § 124 med dohodki, ki so zavezani rentnini, izrečno navajal

eskomptne obresti, ki nadomestujejo obresti.

O oprostitvah rentnine govorita le čl. 63 in 64 zakona o neposrednih davkih, čl. 71 tega zakona pa ne odreja posebne oprostitve, temveč le določa način pobiranja rentnine, ki se po tem členu po pravilu pobira posredno po dolžniku in ne neposredno od upnika.

Kar se pa tiče pobiranja rentnine od eskomptnih obresti, pa odreja čl. 71 odst. III točka 2, da se pobira rentnina na te obresti neposredno od upnika — eskomptanta menic, v kolikor seveda ni od teh dohodkov že obdačen s pridobnino ali z družbenim davkom.

Ta način pobiranja pa velja le za primere, da stanuje upnik-eskomptant menic na ozemlju naše kraljevine. Za primere, da upnik ne stanuje na tukajšnjem ozemlju, pa velja določilo čl. 72 zakona o neposrednih davkih, ki se glasi:

»Če davčni zavezanec ne stanuje na tukajšnjem ozemlju, plačuje ta davek dolžnik, odbijajoč odmerjeni davek od vsote dolžnih obresti ali rente.«

V smislu tega določila je torej zavezana tuzemska tvrdka, da plača rentnino od eskomptnih obresti za upnika — eskomptanta menice, ki ne stanuje v naši državi in tudi ni tukaj zavezan pridobnini ali družbenemu davku, pri čemer pa seveda sme odmerjeni davek odbiti od vsote dolžnih eskomptnih obresti.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredno poročila trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet 3.065.449.29 dinarjev

Tekoči borzni teden je zaključil — v primeru s preteklim tednom — s skoro en milijon stotisoč dinarjev večjim deviznim prometom, kar je pripisati zlasti povečanemu privatnemu klirinškemu prometu tako v avstrijskih šilingih kakor v inozemskih dinarjih. Kajta porast prometa samo v teh dveh devizah znaša nad en milijon in 48 tisoč dinarjev.

Narodna banka je dajala redno dosedanjemu dnevnemu devizni kontingent v višini Din 40.000—; skupno je bilo z njenim posredovanjem nabavljeno Curiha za 105 tisoč dinarjev a Londona za 95 tisoč dinarjev, tedaj v vsem dvestotisoč dinarjev ali ena petnajstina celotedskega prometa.

Največji dnevni devizni promet je bil dosežen na torkovem borznem sestanku s 777 tisoč dinarjev ali skoro ena četrtina skupnega prometa v tem tednu. Ostali borzni dnevi so izkazovali po spodnjih podatkih:

8. maja	Din 568.245.81	Dunaj.
9. maja	Din 776.552.56	Dunaj—Madrid.
10. maja	Din 656.478.75	Din—Dunaj.
11. maja	Din 403.632.80	Din—Dunaj.
12. maja	Din 660.539.37	Dunaj—Curih.

nad pol milijona dnevnega deviznega prometa razen v četrtek, ko je znašal celodnevni promet okoli 404 tisoč dinarjev, tedaj najmanj v tem tednu.

Izvozni Pariz in Trsta, ki sta nazadovala za 114 oziroma za 10 tisoč dinarjev, je bil v vseh ostalih devizah zabeležen — napram minulemu tednu (številke v oklepajih) — naslednji dvig prometa (vse v tisočih dinarjev): Amsterdam 4 (0), Berlin 0 (55), Madrid 121 (0), Curih 222 (182), London 167 (181), New York 26 (25), Pariz 3 (117), Trst 1 (11), Dunaj (privatni

kliring) 1.721 (1.150), inozemski dinarji 761 (284).

Dne 12. t. m. je bil perfektuiran zaključek (za 39 tisoč dinarjev) v bonih grške Narodne banke po tečaju 39— za 100 drahem nominalne.

Avstrijski šilingi so bili zaključevani po tečaju 8.40 (8. t. m.), 8.30 do 8.60 (9. t. m.) in 8.80 do 8.90 dne 12. t. m. Največji zaključki so bili perfektuirani na ponedeljkovem in torkovem borznem sestanku po 8.40, oziroma po 8.35, ter v četrtek (8.80) in petek (8.90). Tendence v avstrijskih šilingih (priv. kliring) je še nadalje čvrsta.

Devizna tečajnica od ponedeljka in petka:

	Dne 8. maja		Dne 12. maja	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2306.51	2317.87	2306.51	2317.87
Berlin	1350.14	1360.94	1342.36	1353.16
Bruselj	800.24	804.18	799.13	803.07
Curih	1108.35	1113.85	1108.35	1113.85
London	193.64	195.24	193.64	195.24
New York	4819.37	4847.63	4841.59	4869.85
Pariz	225.82	226.94	225.88	227—
Praga	170.90	171.76	170.90	171.76
Trst	298.79	301.19	301.01	303.41

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.40 8.40 8.80 8.90
Boni grške Nar. banke za 100 drahem nom. — — — 39— 39—

nam predločuje tekem tega tedna dosežene tečajne padce pri devizi Bruselj (za 1.11 točke) in Berlin (za 7.78 točke), oziroma dvige pri devizah: New York (22.22 poena), Pariz (0.06 poena), Trst (2.22 poena). Od ostalih je beležil edino Curih konstantno nespremenjeno in bil trgovan na vseh borznih sestankih tekočega tedna na dosednji bazi 1113.85 za blago, dočim je Amsterdam nalik Londonu in Pragi notiral večeraj ob ponedeljkovih tečajih.

Devizi Budimpešta in Dunaj še vedno nista beležili, notie ostalih deviz ni bilo.

Naš pravi domači izdelek

Efektno tržišče

Tendenca nespremenjeno mlačna

V tem tednu beležijo zaključek edino delnice Trb. premogokopne družbe, ki je bila 10. in 12. t. m. zaključena po 165 dinarjev za delnico. Notica tega papirja je na ponedeljkovem borznem sestanku izostala; v torek je beležil ta efekt 163— za denar, v četrtek pa 165— za denar in 175— za blago.

Izmed državnih papirjev je tekem tega tedna popustil 8% Blair za dve točki in večeraj beležil 30 (povpraševanje), 33 (ponudba), 7% Blair pa za 1 točko v povpraševanju, a dve v ponudbi; večerajšnja notica 7% Blairu je bila 30 (za denar) in 31 (za blago). Investicijsko posojilo je od ponedeljka (42 denar do 43 blago) na četrtek okrepilo svoj blagovni tečaj za eno točko in beležilo na večerajšnjem borznem sestanku ob nespremenjenih tečajih t. j. 42 v povpraševanju, 44 v ponudbi. Seligman je med tednom nekoliko osciliral in večeraj notiral v povpraševanju 42.50 napram 41— dne 8. t. m.; njegova blagovna notica je od četrta dalje izostala, v torek in sredo pa je bil nuden ta papir za točko nižje nego v ponedeljek. Agrarne obveznice so beležile nespremenjeno na prvih treh borznih sestankih in sicer 23 za povpraševanje ter 25 za ponudbo nalik Beglučkim obveznicam, ki so bile v torek in sredo nudene po 33 dinarjev, dočim se je njih denarni tečaj od ponedeljka (31) na sredo okrepil za eno točko.

Za Vojno škodo je ostalo nespremenjeno zanimanje (190 za denar), blago pa je bilo nudeno od torka do četrta po 190, 192 in 193 dinarjev.

Lesno tržišče

Tendenca nespremenjeno mlačna

Ker so zaloge starih in slabih tramov že izčrpane, se nova produkcija lahko prodaja. Monte trami se vsled pomanjkanja gotovine ne morejo oddati, ker ravno vsled denarne krize tudi naši odjemalci ne morejo držati velikih skladišč. Tako se glase le naročila po notah, ki se slučajno potrebujejo za stavbene svrhe. Filerji in bordoni se težje oddajo.

Cene v tramih sicer niso povoljne, vendar pa so kolikor toliko izenačene. Zelo opasna pa bi bila spekulacija s trami. Ni mogoče verjeti neutemeljenim govoricam o kakem porastu cen.

V mehkem lesu je situacija nespremenjena. Hrastovina in bukovina se le po malem oddaja, večjih zaključkov ni.

Kupčija v drvah in oglju je popustila, ker je sezona za to blago že pri kraju.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domači izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, rodilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dobava prodaja

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 18. maja t. l. ponudbe o dobavi 40.000 kg cementa; do 26. maja t. l. pa o dobavi 500 svinčnikov iz škrlja in 50 tablic in prešanega papirja.

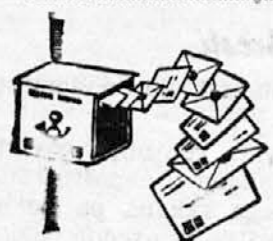
Strojni oddelček Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. maja t. l. ponudbe o dobavi 750 m nepremočljivega impregniranega blaga. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 24. maja t. l. ponudbe o dobavi 2.000 kg masti in 2.000 kg jedilnega olja; do 26. maja t. l. pa glede dobave 2.000 m jeklenih vrvi.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 24. maja t. l. ponudbe o dobavi 50 kg prašnega olja, 5 m² navadnih šip, 5 zavojev sveč, 30 kg mizarskega kleja, 30 kg steklarskega kleja, 10 kg firneža, raznega železa, pločevine, vijakov, zakovic, stauferjevih mazalic, bombaževih in gumijevih tesnil, nosilcev in 1150 kg žičnikov; do 31. maja t. l. pa glede dobave 400 kg bele in pisane snazilne volne.

Dne 23. maja t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija o dobavi 11 tisoč metrov sukna in 800 m volnene tkanine. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 31. maja t. l. ponudbe o dobavi 23.000 železne pločevine za ladjedelnice in 4600 kg kotnega železa; do 1. junija t. l. pa o dobavi 50.000 kg sode.

'KUVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 13. maja objavlja med drugim: Uredbo o spremembah zakona o železniški imovini — Razpise fin. ministra o ugodnostih po pripombah in opazkah uvozne carinske tarife — o carinjenju frigorifičnih strojev in o izvoznem carinjenju sortiranih bombažnih, polvolnenih, jutnih cunj in tekstilnih odpadkov — O novih telefonskih zvezah in znižanju pristojbine za mednarodne brzojavke — Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež glavnega zavoda: Borovo, okrug Vukovar.

Sedež podružnice: Dolnja Lendava.

Besedilo: Bafa cipele i koža d. d.

Obratni predmet: 1. izključna prodaja fabrikatov T. et A. Bafa v Zlinu in Bafa Shoe et Leather Co.

2. Trgovina s čevlji in priteklinami, kožo, kavčukom in nogavicami.

3. Fabrika izdelava čevljev in vseh vrst gumijastih izdelkov.

4. Prodaja in trgovina z vsemi temi izdelki.

5. Nega noge.

6. Pridobivanje fabrike, trgovska podjetja in v njih sodelovati ter ustanovljati skladišča, obratovalnice na drobno doma in v tujini.

Delniška glavnica znaša Din 5.000.000 in je razdeljena na 10.000 delnic po 500 dinarjev, glasečih se na prinositelja.

Člani upravnega odbora so: Bafa Jan, industrialec v Pragi ob enem predsednik, Cipera Dominik, generalni direktor v Pragi, dr. Bajkić Velimir, novinar v Beogradu, dr. Horn Marko, advokat v Zagrebu.

Reprezentant podružnice: Brdička Vladimir, trgovec v Dubrovniku.

Družbina oblika: Delniška družba, podružnica pri kr. kotarskem kot trgovačkemu sudu v Vukovaru protokolirane delniške družbe Bafa, cipele i koža d. d., ustanovljene na ustanovni glavni skupščini dne 15. decembra 1920. Družba je ustanovljena na nedoločen čas.

Podpis firme: Družbina firma se podpisuje tako, da predsednik upravnega odbora s članom uprave kolektivno stavi svoj lastnoradni podpis pod štampiljko odtisnjeno, tiskano ali po komerko-li napisano besedilo tvrdke. Namesto člana uprave lahko podpiše na spredaj navedeni način tudi prokurist, ki pa ne more nadomestiti predsednikovega podpisa. Za podpisovanje pooblaščen uradnik mora svojemu podpisu dodati klavzulo, katere označuje prokuro.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Mariboru, odd. III.,

dne 13. aprila 1933.

Firm 183/33 — Rg. B II 35/1.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo firme: »Delavnice pri Naši Slogi, Zmuc Alojzij & Co., v Ljubljani«.

Obratni predmet: Otvoritev in obratovanje pasarske delavnice, delavnice za paramente in kiparska dela in vnovčevanje tozadevnih izdelkov.

Družbena oblika: Komanditna družba od 15. marca 1933.

Osebnost jamčeca družabnika sta: Zmuc Alojzij, pasarski mojster v Ljubljani, Poljanska c. 10, in Mrkun Anton, župnik v Dobropoljah.

Družbo zastopata in za njo podpisujeta oba javna družbenika vsak samostojno.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 31. marca 1933.

Firm. 227/33 — Rg A VII 119/1.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: »Oprema« družba z o. z.

Obratni predmet: Stalna razstava vsakovrstne opreme, pohištva in hišne opreme. Tehnična zastopstva podjetij in posameznih izdelkov, ki obsegajo navedeno stroko. Propaganda in dobava vsakovrstne opreme, pohištva in hišne opreme in sploh opreme za vse vrste stavb, bodisi za privatne ali javne namene. Posvetovanja in tehnični nasveti iz stroke arhitekture.

Višina osnovne glavnice: 6.000 Din.

Poslovodje: ing. arch. Fatur Dragotin v Ljubljani, Stritarjeva ul. št. 7; arch. Mesar Jože, Ljubljana, Dvořakova ul. št. 6.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 31. marca 1933.

Firm. 277/33 — Rg C V 110/1.

Sedež: Maribor, Meljska cesta št. 1.

Besedilo: Josip Jaklič.

Obratni predmet: odpremišni špedicijski posli in vsa v špedicijsko stroko spadajoča opravila.

Imetnik: Jaklič Josip, trgovec v Studencih pri Mariboru, Sokolska ul. št. 27.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Mariboru, odd. III.,

dne 13. aprila 1933.

Firm 57/33. — Rg A III 235/1.

Sedež: Maribor.

Besedilo: Mariborska tvornica rublja (perila) družba z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Izdelava, predelava, nakup in prodaja moškega in ženskega rublja (perila) in ovratnikov vsa-

Priporočila se GREGORC & Ko. LJUBLJANA

Veletrgovina specijalnega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita
TELEFON: 22-46 Brzjavni: GREGORC
Zahtevajte specialne ponudbe!

OBČNI ZBORI

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske ima svoj 25. redni občni zbor dne 17. maja ob 15. v hranilnični posvetovalnici.

Posojilnica v Rušah ima redni občni zbor dne 21. maja ob 9. v gostilni Josipa Mule v Rušah.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki ima svoj 32. redni občni zbor dne 23. maja ob 16.30 v hranilnični posvetovalnici.

Trg. Industrijska d. d. »Merkur« ima svoj XI. redni občni zbor dne 24. maja ob 15.30 v ravnateljstvu Hranilnice Dravske lanovine v Ljubljani.

Delniška tiskarna v Ljubljani ima 13. redni občni zbor dne 27. maja ob 14. v družbeni pisarni v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Pokojsniški zavod za nameščence v Ljubljani ima XII. redni občni zbor dne 11.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi

in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

junija ob 10. v sejni dvorani mestnega načelstva v Ljubljani.

6. redni občni zbor Jurija grofa Thurnskega jeklarne v Ravnah bo dne 26. maja ob 16. v Mariboru v pisarni dr. Leskovarja.

Iržna poročila

MARIBORSKI SVINJSKI SEJEM

Na svinjski sejem dne 12. maja 1933 je bilo pripeljanih 309 svinj. Cene so bile te: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 100 do 120, 7 do 9 tednov stari 150 do 200, 3 do 4 mesece stari 250 do 350, 5 do 7 mesecev stari 450 do 550, 8 do 10 mesecev stari 600 do 650, 1 leto stari 750 do 900, 1 kg žive teže 7-50 do 8, 1 kg mrtve teže Din 10-50 do 12. Prodanih je bilo 182 svinj.

TRG ZA KRMO V MARIBORU

Na sobotnem trgu za seno in slamo je bilo pripeljanih 19 voz sena, 3 vozovi otave in 7 voz slame. Seno je bilo po 50 do 65, otava po 55 do 65 in slama po 40 do 50 Din za 100 kg.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA

Torek dne 16. maja: Zaprt.

Sreda, dne 17. maja: Krog s kredo. Red Sreda.

Četrtek, dne 18. maja: Izpreobrnitev Ferdiša Pištore. Red D.

OPERA

Torek dne 16. maja: Zaprt.

Sreda, dne 17. maja: Andre Chenier. Premiera. Red C.

Popravek.

V vpisu izpremembe pri tvrdki »Ljubljanska komercialna družba z o. z. v Ljubljani«, priobčenem pod tek. št. 449 v prilogi k 38. kosu »Služb. lista« z dne 10. maja 1933., se mora pravilno glasiti: »Kolektivna prokura je podeljena ing. (ne: gosp.) Urbančiču Valentinu v Ljubljani, Bleiweisova cesta 18.«

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.

Izbrisale so se nastopne firme:

Sedež: Celje.

Besedilo: Theer Franjo & Ko. družba z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Izdelovanje mila, parumov in kemičnih izdelkov.

Zbog odreda obrtne pravice.

Okrožno kot trg. sodišče v Celju, odd. I.,

dne 25. aprila 1933.

Rg. C II 68/5.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: »Balkan, delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.«

Po končani likvidaciji.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 24. marca 1933.

Firm. 234 — Rg B I 180/14.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Češkuti & Zajc.

Zbog razdružitve.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 24. marca 1933.

Firm. 220 — Rg A IV 174/2.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: O. Golob, Dental-Depot.

Zbog opustitve obrata.

Dež. kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 31. marca 1933.

Firm. 264 — Rg A III 216/2.

Sedež: Metković.

Besedilo: Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Metkoviću.

Na podstavi sklepa iz zapisnika št. 164. seje upravnega odbora Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani z dne 9. septembra 1932. se je izbrisala podružnica v Metkoviću.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Splitu, odd. IV.,

dne 2. maja 1933.

Firma 50/33 — Rg. B. II—6.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani